

AKTIVITY ČSZIVI ČLS JEP V KONTEXTU PROJEKTŮ ELEKTRONICKÉHO ZDRAVOTNICTVÍ

Martin Zeman

Anotace

Česká společnost zdravotnické informatiky a vědeckých informací České lékařské společnosti Jana Evangelisty Purkyně byla ustavena v roce 1994 jako odborná společnost v rámci ČLS JEP. Jejím zaměřením je rozvoj české medicínské informatiky - zejména v oblastech vytváření a používání informačních systémů pro zdravotnictví, ve využívání informačních sítí, ve využívání odborných a vědeckých informací pro zdravotnictví a v zajišťování jejich dostupnosti. ČSZIVI ČLS JEP je odborným garantem českého národního standardu pro výměnu informací ve zdravotnictví DASTA, který je již 10 let rutinně používán všemi hlavními informačními systémy v českém zdravotnictví a věnuje se i podpoře zavádění mezinárodních norem pro standardizaci a interoperabilitu elektronického zdravotnictví. ČSZIVI ČLS JEP se od roku 2012 aktivně podílí na projektech elektronického zdravotnictví Ministerstva zdravotnictví ČR a usiluje o koordinovaný postup veškeré odborné veřejnosti v této oblasti. Pořádá či spolupořádá odborné semináře, konference a školicí akce a spolupracuje s odbornými společnostmi a institucemi obdobného zaměření jak v rámci ČLS JEP, tak mimo ni. Podporuje vědeckovýzkumné a vzdělávací aktivity v celém širokém spektru své působnosti.

Klíčová slova

Zdravotnická informatika, vědecké informace, eHealth, elektronické zdravotnictví, Česká lékařská společnost, datové standardy

1. Úvod

Česká společnost zdravotnické informatiky a vědeckých informací České lékařské společnosti Jana Evangelisty Purkyně (dále ČSZIVI ČLS JEP) byla ustavena v roce 1994 jako odborná společnost v rámci České lékařské společnosti Jana Evangelisty Purkyně (dále ČLS JEP). ČLS JEP je dobrovolné nezávislé sdružení lékařů, farmaceutů a ostatních pracovníků ve zdravotnictví a příbuzných oborech, které sdružuje okolo 160 organizačních složek - odborných společností různého zaměření a spolků lékařů, převážně územně uspořádaných, celkově má ČLS JEP přes 34 tisíc členů, z nichž řada je členy více organizačních složek současně. Zaměřením ČSZIVI ČLS JEP, která má něco málo přes sto členů, je rozvoj české medicínské informatiky - zejména v oblastech vytváření a používání informačních systémů pro zdravotnictví, ve využívání informačních sítí, ve využívání odborných a vědeckých informací pro zdravotnictví a v zajišťování jejich dostupnosti. ČSZIVI ČLS JEP je odborným garantem českého národního standardu pro výměnu informací ve zdravotnictví DASTA, který je již 10 let rutinně používán všemi hlavními informačními systémy v českém zdravotnictví a věnuje se i podpoře zavádění

mezinárodních norem pro standardizaci a interoperabilitu elektronického zdravotnictví.

2. Způsob fungování ČSZIVI ČLS JEP

Činnost ČSZIVI ČLS JEP se řídí především Stanovami, Jednacím řádem a Volebním řádem ČLS JEP, zveřejněnými na <http://www.cls.cz>. To mj. znamená, že nejvyšším řídicím a výkonným orgánem odborné společnosti je její výbor, zvolený shromážděním členů společnosti. Předmětem tohoto příspěvku je především představení aktuální podoby ČSZIVI ČLS JEP. Současný výbor a revizní komise byly zvoleny na podzim 2011 a poprvé zasedly 12. října 2011, kdy proběhla volba předsedy, místopředsedy, vědeckého sekretáře a pokladníka společnosti a předsedy revizní komise, jmenovité složení volených orgánů společnosti je dostupné jak na stránkách ČLS JEP, tak na vlastních stránkách odborné společnosti.

Podle vnitřního předpisu ČSZIVI ČLS JEP se výbor schází podle potřeby, nejméně však desetkrát do roka. Nejméně jedenkrát za čtyři roky má výbor svolávat shromáždění organizační složky.

Výbor komunikuje s členskou základnou především prostřednictvím internetových stránek společnosti (<http://www.medinfo.cz>), kde jsou k dispozici i všechny zápisy ze schůzí výboru, pozvánky na odborné akce či např. přihláška do společnosti.

3. Aktuální činnost

Od konce roku 2011 se aktivity ČSZIVI ČLS JEP zaměřily několika směry, s nichž ty hlavní budou zmíněny v následujících podkapitolách. Kromě toho zajišťoval výbor společnosti běžnou „operativu“ spočívající především v připomínkování připravované legislativy, zapojení se do činnosti celé ČLS JEP, účasti na odborných akcích apod.

3.1. Datový standard Ministerstva zdravotnictví ČR

ČSZIVI ČLS JEP je odborným garantem českého národního standardu pro výměnu informací ve zdravotnictví DASTA, který je již 10 let rutinně používán všemi hlavními informačními systémy v českém zdravotnictví. V roce 2012 byly vytvořeny samostatné internetové stránky tohoto standardu na adrese <http://www.dastacr.cz>, věnované mj. i souvisejícímu Národnímu číselníku laboratorních položek. Jak se lze dočíst i na těchto stránkách, první verze českého národního standardu pro výměnu informací ve zdravotnictví DASTA byla vytvořena před 15 léty. DASTA je pravidelně aktualizovaný, otevřený standard pro komunikaci mezi informačními systémy zdravotnických zařízení, který pokrývá oblasti klinické, laboratorní, statistické i administrativní a jehož samozřejmou součástí jsou číselníky (například Národní číselník laboratorních položek, číselník klinických událostí, aktuální číselníky ÚZIS, atd.), dokumenty a nástroje (například program ČLP). DASTA je dnes v praxi využívána ve dvou základních verzích - starší DS3 a novější propracovanější verzi DS4, na kterou se soustřeďuje další rozvoj standardu.

DOMŮ
ZÁKLADNÍ INFORMACE
DS3
DS4
FAKTA A DASTA
KONTAKT

DASTA

Datový standard pro předávání dat mezi informačními systémy zdravotnických zařízení

Vítejte na webu DASTA

Číselník laboratorních položek, číselník klinických událostí, aktuální číselníky ÚZS, atd.), dokumenty a nástroje (například program ČLP).

DASTA je dnes v praxi využívána ve dvou základních verzích - starší DS3 a novější propracovanější verzi DS4, na kterou se soustřeďuje další rozvoj standardu.

[DASTA a projekty e-Health - základní informace, též ke stažení](#) (pdf)

Byl dokončen roční upgrade DS3 a DS4:
[Datový standard MZ ČR verze DS.04.08.01](#), obsah CD [ke stažení](#) (zip)
[Datový standard MZ ČR verze DS.03.17.01](#), obsah CD [ke stažení](#) (zip)

Nástroje pro realizaci upgrade včetně archivu předchozích platných verzí DASTA a číselníků jsou nadále k dispozici v nezměněném tvaru na webových službách: <http://ciselniky.dasta.mzcr.cz>
 Přístup k serveru webových služeb je nadále také možný alternativní cestou: <http://ciselniky.dasta.medinfo.cz>.

ZÁKLADNÍ INFO O DASTA

- [Vývoj DASTA](#)
- [Přehled stěžejních verzí](#)
- [Webové služby](#)
- [Co dnes umožňuje](#)
- [Číselníky](#)
- [Národní číselník laboratorních položek \(NČLP\)](#)
- [Aktuální stav využívání](#)
- [Přednosti pro tuzemské prostředí](#)
- [Vazby na projekty e-Health](#)
- [Využívání mimo ČR](#)
- [DASTA a evropská interoperabilita](#)
- [DS a HL7](#)
- [DS a preskripce](#)
- [Nepřehlédněte: Významná fakta](#)

ODBOBNÝ GARANT

Odborným garantem standardu DASTA je Česká společnost zdravotnické informatiky a vědecké informací České lékařské společnosti J. E. Purkyně: www.medinfo.cz

© DASTA 2012 - Datový standard pro předávání dat mezi informačními systémy zdravotnických zařízení
 Vytvořil © Medimabsoft s.r.o. v rámci projektu MEDIMA.cz

Obrázek 1 — www.dastacr.cz

Souběžně se členové ČSZIVI ČLS JEP ve zvýšené míře věnovali osvětě a propagaci tohoto standardu, jehož nedostatečné legislativní a institucionální zakotvení je v dnešní době neudržitelné. Standard je užíván neřídko živelně a jeho rozvoj není dostatečně koordinován. Rostoucí potřeby uživatelů standardu nejsou doprovázeny adekvátní podporou dobrovolné skupiny aktivistů, pečujících o něj.

3.2. Pořádání odborných a vzdělávacích akcí

Jednou z priorit ČSZIVI ČLS JEP je pořádání či spolupřádání odborných setkání různé povahy v oblasti své působnosti. Tradičně se podílí na organizaci a obsahové náplni semináře MEDSOFT, který letos vstupuje do 25. ročníku své existence.

Dále pořádá semináře v pražském Lékařském domě, sídle ČLS JEP. 31. října 2012 to byl seminář „Publikování v režimu Open Access v biomedicině“, který byl spolu se seminářem SBMILI ČLS JEP „Zdroje informací pro elektronické zdravotnictví I. část Zdravotnická dokumentace a elektronický zdravotní

záznam“ doktorandským kurzem v rámci doktorských studijních programů biomedicíny (DSPB).

V Lékařském domě také pod záštitou Ministerstva zdravotnictví ČR pořádala dne 3. října 2012 v Lékařském domě v Praze Česká lékařská společnost J.E. Purkyně spolu s Kanceláří WHO v ČR a MEDTEL, o.p.s. seminář „Sdílení nástrojů elektronického zdravotnictví očima uživatelů“, volně navazující na červnové diskusní fórum Ministerstva zdravotnictví ČR „Vytvořme hospodárný a funkční eHealth“. Seminář zahájil předseda ČLS J.E. Purkyně prof. MUDr. Jaroslav Blahoš, DrSc. a jeho hlavním organizátorem byla ČSZIVI ČLS JEP. Akce byla určena uživatelům nástrojů elektronického zdravotnictví, především poskytovatelům nejruznějších druhů zdravotní péče. Poskytla prostor ke sjednocování představ o budoucím uspořádání elektronického zdravotnictví v České republice, které by vedlo ke zvyšování kvality a bezpečnosti zdravotnických služeb

Česká společnost zdravotnické informatiky a vědeckých informací

ČSZIVI · Titulní stránka

JAZYK
English

NOVINKY
Aktuality
CENTRÁLNÍ INSTITUCE, ORGANIZACE
Centrální Zdravotnictví

ZDROJE
Dokumenty
Člásky
Knihy
Externí odkazy

OBLASTI
Kvalita informací
Vědecké lékařské informace
Informační systémy
Datové standardy
Projekty
Legislativa
E-learning

AKCE
České
Zahraniční

SPOLEČNOST
Výbor
Zápisy výboru
Pracovní skupiny
Dokumenty
Přihláška
EKonference
Kontakt

ČLENSKÁ SEKCE
Přihlášení
Registrace
Zapomenutí hesla

Copyright © 2003-13
ČSZIVI ČLS JEP
Vytvořil [medimarket s.r.o.](#)
v rámci projektu
[MEDINA.cz](#)

VEREJNÁ ČÁST

Zápisy výboru
Jsou zveřejněny **zápisy z jednání výboru.**

Aktuální akce
z oblasti zdravotnické informatiky jsou zveřejňovány především v sekci **České akce**

MEDSOFT 2013
26. - 27. 3. 2013
Roztoky u Prahy
Bližší informace naleznete na <http://www.action-m.com/medsoft2013/>

Datový standard MZ ČR pro předávání dat mezi informačními systémy zdravotnických zařízení
na webu <http://www.dastacr.cz/>

Datový standard MZČR a Národní číselník laboratorních položek
na serveru webových služeb <http://ciselniky.dasta.medinfo.cz/>

Navštivte naše semináře v Lékařském domě!
3.10.2012
"Sdílení nástrojů elektronického zdravotnictví v České republice"
Přednesené příspěvky
Závěry a teze
Fotografie
31.10.2012
"Publikování v režimu Open Access v biomedicíně"
Přednesené příspěvky

Aktuální a relevantní informace z oborů medicínská a zdravotnická informatika a z dění v České společnosti medicínské informatiky a vědeckých informací (ČSZIVI), člená **České lékařské společnosti Jana Evangelisty Purkyně.**

Sledujte **Aktuality.**

ČLENSKÁ ČÁST

Zpráva o činnosti ČSZIVI ČLS JEP

Jméno:

Heslo:

Informace v této sekci jsou přístupné pouze pro členy ČSZIVI, kteří se zároveň zaregistrovali na tomto webu.
Pokud jste členem ČSZIVI a nemáte zatím přístup, **registrovat se.**
Pokud jste zapomněli heslo, nechte si **poslat nové.**

[Ukáзка z obsahu členské části](#)

Obrázek 2 — www.medinfo.cz

i vyšší nákladové efektivitě. Semináře se zúčastnilo 60 zástupců odborných společností ČLS J.E. Purkyně a zainteresovaných odborníků a závěry ze semináře byly publikovány na stránkách ČSZIVI ČLS JEP.

Jako spolupřadatel se ČSZIVI ČLS JEP podílela na dvoudenní národní konferenci „Biomedicínský výzkum s podporou evropských zdrojů v nemocnicích“ 12.-13. dubna 2012 v Ústí nad Labem a na semináři Ministerstva zdravotnictví ČR k problematice Elektronického zdravotnictví na téma Elektronické zdravotnictví a standardy, který se konal 19. prosince 2012 na ministerstvu zdravotnictví.

3.3. Internetové stránky ČSZIVI ČLS JEP

V průběhu roku 2012 byl aktualizován obsah internetových stránek společnosti na adrese <http://www.medinfo.cz>, zároveň je připravována nová grafická podoba a technické řešení těchto stránek. Od zvolení nového výboru společnosti jsou zde publikovány všechny zápisy ze schůzí. ČSZIVI ČLS JEP usiluje o systematické informování veřejnosti o všech tuzemských a vybraných zahraničních odborných akcích z oblasti působnosti odborné společnosti a rovněž jsou na stránkách soustředěny např. odkazy na všechny odborné společnosti či instituce, působící v České republice z oblasti působnosti ČSZIVI ČLS JEP.

3.4. Projekty elektronického zdravotnictví MZ ČR

Počátkem roku 2012 zahájilo Ministerstvo zdravotnictví ČR přípravu nových projektů v oblasti eHealth, které dne 15. září 2012 vyústily ve vyhlášení „Soutěže o návrh elektronizace zdravotnictví“. ČSZIVI ČLS JEP nabídla hned na počátku roku ministerstvu zdravotnictví odbornou pomoc, s příslušnými pracovníky ministerstva proběhlo množství schůzek, předseda a další členové ČSZIVI ČLS JEP zasedli v porotě uvedené soutěže o návrh a stali se členy pracovních skupin projektu Elektronického zdravotnictví Ministerstva zdravotnictví ČR. ČSZIVI ČLS JEP uspořádala spolu s ministerstvem výše zmíněný seminář v Lékařském domě a podílela se na semináři na půdě ministerstva. Za zmínku stojí i skutečnost, že na vítězném návrhu soutěže se autorsky podíleli někteří členové ČSZIVI ČLS JEP.

ČSZIVI ČLS JEP usiluje o koordinovaný postup veškeré odborné veřejnosti v této oblasti, oproštěný od firemních zájmů, momentálních zakázek či dílčích projektů, soustředěný na dlouhodobé koncepční aktivity.

3.5. Spolupráce

ČLS JEP aktivně usiluje o spolupráci s odbornými společnostmi a institucemi obdobného zaměření jak v rámci ČLS JEP, tak mimo ni. Odborné společnosti organizované v rámci ČLS JEP se svým zaměřením nezdědka částečně překrývají. Tematicky nejbližší ČSZIVI ČLS JEP je Společnost biomedicínského inženýrství a lékařské informatiky ČLS JEP (dále SBMILI ČLS JEP), působící již od roku 1978. SBMILI ČLS JEP má v současnosti okolo 150 členů a dělí se do 3 sekcí: sekce biomedicínské informatiky, sekce biofyziky a sekce

telemedicíny a e-zdravotnictví. SBMILI ČLS JEP vydává odborné recenzované periodikum „Lékař a technika“ (The Clinician and Technology Journal, <http://ctj.fbmi.cvut.cz/>).

Druhou společností ČSL JEP, která je svým zaměřením ČSZIVI ČLS JEP blízká, je Společnost sociálního lékařství a řízení péče o zdraví, čítající rovněž něco přes sto členů a podílející se významně na vydávání odborného recenzovaného periodika „Zdravotnictví v České republice“ (<http://www.zdravcr.cz/>).

Členové ČSZIVI ČLS JEP jsou často členy i obou výše uvedených společností a naopak, vzájemná úzká spolupráce při přípravě odborných akcí, ve vztahu k aktivitám Ministerstva zdravotnictví ČR i v jiných oblastech má samozřejmou povahu a je všemi zainteresovanými společnostmi podporována.

Z dalších subjektů, jejichž seznam je uveden v externích zdrojích na www.medinfo.cz, měla v roce 2012 intenzivnější povahu zejména spolupráce s Českou informační společností, o.s., působí v rámci ČSVTS, s Českým národním fórem pro eHealth, o.s. a s MEDTEL, o.p.s.

3.6. Podpora vědeckovýzkumné činnosti

Tradičně nominuje ČSZIVI ČLS JEP své členy do oborových komisí Interní grantové agentury Ministerstva zdravotnictví ČR, řada členů odborné společnosti se věnuje oponentské a recenzní činnosti a podílí se na řešení výzkumných projektů. Předseda ČSZIVI ČLS JEP Ing. Martin Zeman byl v roce 2012 jmenován předsedou oborové komise „12 - Ošetřovatelství, zdravotnické systémy a informatika“ Interní grantové agentury Ministerstva zdravotnictví ČR, přičemž rovněž předchodí předseda ČSZIVI ČLS JEP doc. MUDr. Pavel Kasal, CSc. předseda oborové komise 12 několik let. Výbor ČSZIVI ČLS JEP podpořil projekt „Metodiky pro interoperabilní integraci zdravotnických systémů v eHealth“, podávaný formou žádosti do aktuální výzvy IGA (navrhovatelé 1.LF UK a KZ) a v případě realizace poskytne řešitelům potřebnou součinnost v podobě specializovaných seminářů.

4. Plány

Výbor ČSZIVI ČLS JEP projednal na konci loňského roku návrh zaměření činnosti společnosti v roce 2013 s tím, že další činnost bude co nejvíce otevřena zpětné vazbě od odborné veřejnosti.

V roce 2013 bude výbor připravovat členské shromáždění celé ČSZIVI ČLS JEP, které by se mohlo stát dobrou příležitostí pro posouzení dalšího směřování odborné společnosti.

Zvláštní důraz klade výbor společnosti na přípravu nových internetových stránek a navázání přímého kontaktu s členskou základnou. V roce 2012 se stala členy ČSZIVI ČLS JEP řada respektovaných i mladých odborníků, projevujících aktivní zájem o zapojení se do činnosti společnosti, také v dalším období bude pokračovat přijímání zájemců z řad odborné veřejnosti do ČSZIVI ČLS JEP.

Bude pokračovat spolupráce s Ministerstvem zdravotnictví ČR na projektu elektronického zdravotnictví.

ČSZIVI ČLS JEP bude usilovat o kvalitativně nový způsob podpory rozvoje národního standardu pro výměnu informací ve zdravotnictví DASTA a zavádění mezinárodních norem pro standardizaci a interoperabilitu eHealth.

Výbor společnosti si dal za cíl navázat kontakty resp. partnerské vztahy s odbornými společnostmi obdobného zaměření v okolních zemích.

I v roce 2013 by chtěla ČSZIVI ČLS JEP pokračovat v kurzech pro doktorandy (ve spolupráci se SMBILI ČLS JEP) a dalších vzdělávacích aktivitách.

V dalším období by měla společnost více ovlivňovat systém vzdělávání v oblasti lékařské informatiky.

ČSZIVI ČLS JEP by ráda iniciovala a podpořila organizaci nezávislé odborné platformy v oblasti elektronizace zdravotnictví v ČR, zastřešené ČLS JEP.

Také v roce 2013 bude ČSZIVI ČLS JEP organizovat či spoluorganizovat semináře v celém spektru svého zaměření a bude se podílet na organizování tradičních konferencí a seminářů (MEDSOFT, MEDTEL, Biomedicínský výzkum s podporou evropských zdrojů v nemocnicích aj.).

5. Závěr

Cílem tohoto příspěvku bylo představit Českou společnost zdravotnické informatiky a vědeckých informací České lékařské společnosti Jana Evangelisty Purkyně v její aktuální podobě. Ukázat vztah ČSZIVI ČLS JEP k současným aktivitám Ministerstva zdravotnictví ČR při realizaci jeho záměru o vybudování „Hospodárného a funkční elektronického zdravotnictví“. Nastínit záměry společnosti v dalším období a nabídnout odborné veřejnosti prostor ke spolupráci a diskuzi.

Kontakt

Martin Zeman

Krajská zdravotní, a.s.

Sociální péče 3316/12A

401 13 Ústí nad Labem

el: 477 117 900

e-mail: martin.zeman@kzcr.eu

<http://www.kzcr.eu>